

Umění dospělo své konečné fáze bezpředmětnosti. Dosud vždy bylo utvářeno okolnostmi, a dnes více než kdy jindy.

Stroj odebral mu i poslední nádech jakékoliv účelnosti, důsledek toho byl: horečné hledání nových cest a nových forem takzvané umělecké tvůrčí aktivity.

Jsouc moderní specializací a ekonomickou normalizací odloučeno od konkrétní práce, ostatně vždy pochybné, bylo logickým vývojem nuceno omezit se na abstraktní prvky. Tedy vrchol a zároveň teoretický zánik umění. Dále jít je jít zpět.

Za světové války užívalo se náhražek, po ní následkem zvýšené produkce zmizely. Po velké válce tříd zmizí umění jako umělá a nedokonalá náhražka skutečného života, který měl se uměním vyžít proto, aby byla zachována hospodářská a sociální nerovnováha.

Umění bylo zbrání tím, že nutilo člověka pracovat na něčem, co nesloužilo jeho faktické potřebě. Dnes je estetickou výchovou zatěžována výroba tak, že kolem plných skladů chodí lidé, kteří nutně potřebují výrobků, ale nemohou zaplatit za ně uměle maximální ceny.

Tedy ze stanoviska komunistické společnosti: umění je zločin na chudých.

(Fronta, duben 1927)

Krise
dole

Současný řád společenský se nachází v krizi, jejíž hospodářské kořeny dovozují zřejmě jeho bezvýhodnost. Nadvýroba a nezaměstnanost, stálé výrobní krize ukazují, jak se kapitalismus octl ve slepé uličce. Přes Společnost národů a pacifistické řeči státníků víme všichni, že poměrný poklid, který přinesla poválečná „konsolidace“ a „stabilizace“, není ničím než přestávkou a klidem před novými výbuchy. Imperialismus je politickým výrazem této situace kapitalistické společnosti, jež musí bojovat o nové trhy, aby udržela svou exploataci nadhodnoty.

Konec této exploatující civilizace se blíží neodvratně. Jestliže revoluce v Evropě samé dočasně ochabla, chytají její plameny tam, kde je kapitalistická Evropa nejzranitelnější: v koloniích a zemích méně civilizovaných. Čína je v přítomném okamžiku ohniskem tohoto procesu. Není to krize civilizace vůbec, ale jen dočasné její formy, společenského řádu. Po jeho překonání a přeměně otevrou se nové, netušené obzory. Zdravé jádro civilizace je schopno vývoje a je mu nutno přisvědčit a zdůraznit je